DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK

Abbé Gaston Courtois

KAD JE DUŠA U TUNELU

prevod
sa
francuskog izvornika

S U B O T I C A

1 9 5 8

Duhovni život je život u prijateljstvu sa Gospodinom,koji po milosti prebiva u nama.

Jedna revna duša,koja želi živjeti jakim unutarnjim životom,čini sve što joj je moguće da umnoži "kontakte" sa Njim.

Ona misli na Njegovu prisutnost u njoj. Ona radi pod Njegovim pogledom,od Njega traži savjet. Ona umnaža čine ljubavi i trudi se da kroz sve svoje djelovanje provede veliku bujicu ljubavi.

Često joj Bog daje,da bi je nagradio i ujedno ohrabrio,neku osjetnu slast,dopušta joj da osjeti slast Njegova božanskog prisustva i Njegova neizreciva prijateljstva.

Ali jednoga dana,a da se ništa nije moglo predvidjeti,nastupi promjena: molitva postane teška,kao da kakva tajna uzda otežava svaku unutarnju djelatnost duše. Gospodin se čini daleko, tudj, odsutan... izmedju Njega i nas podigla se magla.

Zahvale su hladne,rado bismo izostali od Svete Pričesti.Žrtve nam čak ne padaju ni na um,te se čini da za to više nemamo ni snage.

Ni srce se ne uzdiže više tako često k Bogu; uostalom više nemamo šta ni da Mu kažemo,a kad dodje čas molitve,obavljamo je mahinalno,bez osjećaja,skoro bez srca.

Duša se pita čak da li je ona još u prijateljstvu s Bogom,nije li je Bog odbacio.

Uzalud smo čitali u duhovnim knjigama, ili slušali u duhovnim vježbama,o tim teškim časovima što se zovu "duševne muke", "duševne suše", "duševne noći", i.t.d.... kad u njih upadnemo,lako se izgubimo.

To je uistinu tunel,hladan i vlažan,tim mračniji i strašniji što čovjek ne vidi uvijek razloge i što čovjek ne može predvidjeti dokle će trajati.

Radilo se o nama ili o dušama koje su nam povjerene važno je da dobro poznajemo glavne uzroke tih duhovnih suša i da znamo kako se u njima treba vladati.

I.

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK

RAZMATRANJE

DOMINIKANSKI SAMOSTAN
DUBROVNIK

A. - RAZLOZI DUHOVNIH SUŠA

U providencijalnom planu dobroga Boga, koji u svim stvarima želi samo naše istinsko dobro, duhovne suše mogu biti:

milosrdna kazna,
potrebna pouka,
moćno sredstvo posvećenja.

1. Milosrdna kazna.

Duhovne suše mogu ponekada biti kazna Božjeg milosrdja za naše nevjernosti milosti.

Doista, ko smije sebi laskati, da je uvijek bio vjeran željama božanskog Gosta! Često se dešava da mi prema Njemu počinjamo pravih neukusnosti, koje On toliko više osjeća što Mu one dolaze od duša prema kojima se On pokazao velikodušnijim. Bolje je za njih zadovoljiti na ovome svijetu milosrdju, nego li na drugome svijetu pravdi; pa da bi nam olakšao to zadovoljavanje i podsjetio nas na red, Gospodin nam daje dojam kao da se povukao.

Kao što je ponekad fizička bol znak za uzbunu proti onomu što može škoditi zdravlju tijela, tako duhovna kušnja može biti upozorenje proti popuštanja i onoga što može do toga dovesti.

Posebno duhovna suša može biti dragocjeno upozorenje proti opasnosti koje predstavljaju aktivnost i rastrešenost.

Mgr. d'Hulst je to i sam iskusio:

> "Dobro je, kaže on, osjećati se glupim i nepokretnim kod nogu Isusovih, kad čovjek prelazi od buke svijeta samoći, koja je puna Njega, jer to nam omogućuje da osjetimo sve što gubimo, kada se zabavljamo onim što nije On"/1/.

Mihi vivere Christus est, govoraše Sveti Pavao. Meni je život Krist. To se može reći ovako: razlog zašto mislim, zašto radim, zašto se žrtvujem, to je Krist i porast Njegove ljubavi u svijetu.

Gledati Krista u drugima i druge u Kristu, ljubiti Krista u drugima i druge u Kristu, služiti Krista u drugima i druge u Kristu, ka-

---

/1/ Lettres de direction, p.68.

ko su to lijepe formule,koje je često lakše izgovoriti nego proživljavati...

Mi se tako lako zavaravamo! Uvijek je tu opasnost od kakvoga djela što ga činimo bez dubokog sjedinjenja volje sa Kristom,a to svršava u profinjenom traženju nas samih. Oh,kad čovjek traži samoga sebe i naći će konačno samoga sebe,ali onda se hvata za ništa, ili najviše za prašinu, memento homo quia pulvis es... - spomeni se,čovječe,da si prah...

Nije čudno što gubimo ravnotežu kada se ne oslanjamo na Boga, ili da osjećamo sušu, kada prestanemo biti usko sjedinjeni sa Izvorom.

Ovdje se trpljenje pojavljuje ne samo kao unutarnja logika,neka vrst postojane pravde, nego takodjer kao milosrdni poziv da pročistimo svoje nakane.

2. Potrebna pouka.

a/ Kad bi sve uvijek išlo vrlo dobro, možda bismo došli u napast da pripišemo samima sebi osjećaje pobožnosti i ljubavi

koje osjećamo.

Ovim kušnjama Bog daje da prstom opipamo, kako u ovom redu stvari sami po sebi ne možemo ništa: sve je dar i dobrota Njegova.

b/ Kad bi sve uvijek išlo vrlo dobro, mi bismo rizikovali da osjetimo izvjesnu samodopadnost.

Ko to nije osjetio? U nama je uvijek borba izmedju farizeja i carinika. Koliko puta mislimo i postupamo kao "farizej" a da toga i nismo svijesni.

Gospodin govoraše Sestri Benigni Consolati Ferrero:

> "Ti misliš da moleći koliko želiš i kad imaš običaj moliti potpuno ispunjaš svoje dužnosti; ali Ja, čiji pogled dopire dalje od tvoga, Ja vidim u tvome srcu crva, koji će kušati da te podgrize. Izvana se ništa ne vidi, ali unutri postoji tajna samodopadnost, jedan prefinjeni ponos koji, pod vidom pobožnosti, navodi da prihvatiš te pobožnosti, koje najčešće ne služe ni čemu nego da hrane oholost."

c/ Kad bi sve uvijek išlo vrlo dobro, mi bismo možda vrijednost svoga duhovnog života

prosudjivali prema utjehama,koje osjećamo, te bismo živjeli čisto sentimentalnim duhovnim životom,dok u očima Božjim ima vrijednost jedino duboko jedinstvo volje s Njim.

> "Ne će oni koji mi govore:"Gospodine,Gospodine..." unići u kraljevstvo nebesko,nego oni koji čine volju moga Oca."

Često se u časovima kušnje isprobava iskrenost naše ljubavi.

> "Kako se ljudi varaju u pitanju pravoga jedinstva,govoraše Sestra Elizabeta od Presv.Trojstva /1/. Duše koje misle da su doprle do njega jer osjećaju osjetne utjehe podsjećaju na djecu,koja se igraju sa prašinom što je vjetar odnosi. Ne,ne, pravo jedinstvo nije u nasladama,nego u odricanju i boli."

d/ Kad bi sve uvijek išlo vrlo dobro,mi bismo se konačno namjestili u ovozemaljskom životu,kao da tu moramo uvijek ostati,svako bi sebi na svoj način napravio kao mali raj, i tim samim bi pustio da se uguši želja za nebom,za koje smo stvoreni.

/1/ Vie,izdano u Karmelu u Dijon-u,str.225.

Tim kušnjama nas Gospodin podsjeća da smo u progonstvu na ovome svijetu,gdje noći dolaze iza dana,gdje se tama miješa sa svjetlošću i da ne možemo očekivati potpunu stabilnost dok ne stignemo do konačnog života.

3. Moćno sredstvo posvećenja.

Duševne suše su moćno sredstvo posvećenja.

a/ Dobri Bog je kao mater,koja voli da je njezino dijete traži i osjeća potrebu za njom. Sitit sitiri Deus, govoraše Sveti Grgur Nazijanški, Bog žedja da žedjamo Njega.

Bog se krije da nam dade prigodu da ga tražimo,a što toliko voli da ga tražimo,to je iz ljubavi prema nama,jer što ga mi više tražimo to ga više nalazimo. Uostalom toliko ćemo ga više posjedovati u nebu,koliko ga više budemo tražili na zemlji.

b/ Tim duševnim kušnjama Bog hoće u nama razviti važne kreposti,posebno vjeru,poniznost i ljubav.

1. Vjera. Vjera je,govoraše Sveti Ivan od Križa, stajanje licem u lice u tami. Ona se

to čišće vježba što smo više lišeni osjećaja.

Noću je lijepo misliti na svijetlo! /1/

2. Poniznost. Vidjeli smo da velika opasnost prijeti od duhovne taštine.

Sveti Franjo Saleski je upozoravao svoje redovnice od Pohodjenja na to malo šarenilo koje odnosi odmor i navodi nas da želimo duhovne posebnosti laskajući našim sklonostima /2/.

Otac Lyonnard, osnivač Apostolata molitve, sažeo je iskustvo cijele jedne duhovne škole u ovih nekoliko redaka:

> "Kad bi naša duša bila uvijek izložena jakim zracima milosti osjetne, možda bismo se mi osušili na dašku jedne tajne cholosti. Te se opasnosti možemo manje bojati, kad duša sukcesivno prelazi iz svijetla u tamu, od utjehe u zapuštenost. Kad jednom bude za nas započeo blaženi vječni život, tada će naša odsele nepobjediva duša moći bez opasnosti primiti u potpunosti sjaj sunca pravde i ljubavi koje je Bog:a dotle je uvijek potrebna obzirnost/3/.

/1/ Ed. Rostand u Chantecler
/2/ Sveti Franjo Saleski Sestri Gouffié
/3/ L'Apostolat de la souffrance, gl. XXVII.

3. Ljubav. Kad trpimo,bolje razumijemo trpljenje drugih.Ima trpljenja,koja čovjek mora sam lično okusiti da bi mogao pomoći drugima da ih podnesu ili iz njih izidju.

c/ U ovim duševnim kušnjama Gospodin nam daje priliku dragocjenu da steknemo zasluga.

Duševna suša nas obavezuje da često probudjujemo čin vjere,povjerenja i predanja.

Nikada nemamo veći utjecaj na srce Božje, nego baš u tom času.Nikada ne možemo postići više milosti za druge.

Koliko milosti približenja Bogu možemo dobiti za mnoge duše,koje su od Njega udaljene,baš u tom času kad trpimo što ga osjećamo tako daleka.

U svakom slučaju vjerno čineći najbolje sve što možemo i idući naprijed pipajući ili čak posrćući u tunelu,dajemo time Gospodinu najbolje svjedočanstvo naše ljubavi prema Njemu,i djelotvorno radimo na Njegovoj slavi.

"Bogu nije ništa tako ganutljivo kao što je naše odricanje od svakog osjetnog oslona,da bi se mogli osla-

> njati jedino na Njega.Onaj koji ide sa povjerenjem potpuno nepoznatim putem,i u mrkloj noći,ne oklijevajući,ne ispitujući put,ne uzdišući za svijetlom,ne želeći se držati c ruku vodiča,koji ga vodi,posvjedočuje da imade potpuno povjerenje u njega i zaslužuje svu njegovu pažnju. Tako isto i mi ne možemo bolje zasvjedočiti Bogu našu ljubav ni privući na nas snažnije Njegovu,nego živeći u tami vjere /1/."

Ukratko,povlačenje utjeha je potrebno za duhovni uzrast duše kao što je za fizički uzrast djeteta potrebna potčinjenost.

/1/ Ambroise de Lombez, Traité de la paix intérieure,p.117.

B. - KAKO SE TREBA VLADATI U VRIJEME DUŠEVNIH SUŠA

Što ne treba činiti

1. Ne treba se tome čuditi, radi toga se uznemiravati, niti se radi toga žalostiti.

a/ Ne treba se tome čuditi.

Jer na ovome svijetu nismo u stanju konačne stabilnosti, zakon izmjeničnosti upravlja svim stvarima: godišnja doba, dan i noć, sunce i kiša.

> "Sveta Terezija Avilska priča: Jednom mi Gospodin reče tješeći me s velikom ljubavlju, neka se ne žalostim, jer u ovome životu ne možemo biti vazda u istom stanju. Sad ću biti gorljiva, sad bez gorljivosti. Sad će me snalaziti nemir i napasti. No neka se ufam u Njega i ne bojim /1/."

/1/ Život, glava XI.

b/ Ne treba se radi toga uznemiravati.

Ako je ta kušnja kazna,pa je mi velikodušno i ponizno primimo,u naknadu za naše neukusnosti, to će primanje pribaviti Gospodinu veću radost,nego što smo Mu svojom nemarnošću uzrokovali žalosti.

Ako ne držimo da je ta kušnja plod naših grijeha,čemu se treba čuditi što ne osjećamo prisutnost jednoga Bića,koje je,po svojoj definiciji,nadosjetno, i čemu se uznemiravati radi onoga što je konačno na zemlji normalno?

c/ Ne treba se radi toga žalostiti.

Bilo bi krivo misliti da se dobri Bog ljuti na nas,jer je prestao da nas tješi,ili da nas napušta,jer ne daje više da osjetimo Njegovu prisutnost.Majka nije napustila svoje dijete,jer ga je prestala milovati...

I čemu se žalostiti radi jedne kušnje,kojom se Bog može silno proslaviti,a koja može biti jako plodonosna i našoj i drugim dušama?

2. Ne treba izgubiti hrabrost.

Malodušje bi bilo najgore što bismo mogli

učiniti.Često se dešava da baš onda sve ide najbolje,kad se nama čini da sve ide loše.

Kome nije poznata ova lijepa stranica iz života Svete Katarine Sijenske: imala je da podnese strašne napade nečistoga duha,i dok je još sva bila uzrujana od napasti ukaže joj se Gospodin.

"Gdje si bio,moj Gospodine,tužila se ona s poštovanjem,kad je moje srce uznemiravano tolikim besramnostima?

- Bio sam u tvome srcu,odgovori Isus."

Ona opet reče:

"Gospodine,ja ne sumnjam u tvoju istinitost i niukoliko ne ću uskratiti poštovanje koje dugujem tvojem veličanstvu,ali kako mogu vjerovati da si prebivao u mom srcu dok je ono bilo ispunjeno nečistim i sramnim mislima?

- Jesu li te misli i napasti tvojem srcu donosile radost ili žalost,zadovoljstvo ili tugu?

- Bezgraničnu tugu i žalost.

A ko je dakle u tebi uzrokovao tu žalost, ako ne ja koji sam bio skriven usred tvoga srca? Bez moje prisutnosti te bi misli prodrle u tvoju volju,ti bi u njima uživala. Ali jer sam Ja bio ondje,one se nisu svidjale tvojoj duši;ti si te predočbe htjela otjerati daleko od sebe,kao mrske sugestije,a jer nisi mogla kako si želila,zato si se žalostila i tugovala.Ja sam činio sve

to i branio sam tvoje srce od neprijatelja.Ja sam se krio unutri,a tebe sam ostavio vani u nemiru tako dugo dok je to moglo poslužiti tvojem spasenju.Kad je vrijeme,koje sam odredio za tu borbu,prošlo,pustio sam svoje svijetlo da zasja i vani;paklena tama je odmah iščezla i pobjegla,jer ona ne može prebivati sa svijetlom /II.Kor.,VI,14./. Tako dakle,draga kćeri,jer si se vjerno borila,ne svojom snagom,nego mojom, zaslužila si povećanje milosti /1/."

Sestra Elizabeta od Presvetoga Trojstva pisala je jednoga dana svojoj sestri:

"Treba brisati riječ "malodušje" iz tvoga riječnika ljubavi; što više osjećaš svoju slabost i što ti je teže sabrati se, što više Gospodin izgleda sakriven,to više treba da se raduješ: tada ti Njemu daješ; a kada čovjek ljubi nije li bolje davati, nego primati? /2/"

3. Ništa ne treba skratiti od onoga što smo običavali činiti kada je sve išlo dobro.

Ako treba štogod promijeniti,radije dodajmo nego da oduzmemo. /3/

/1/ Vie,par Raymond de Capoue,I partie,ch.XI.
/2/ Vie,p.197.
/3/ Osim u iznimnim slučajevima fizičkog umora.

Ugledajmo se u primjer samoga Gospodina. On kaže, da je u vrtu Getsemanskom ušao u pravu smrtnu borbu. Njegova je duša bila "žalosna do smrti". Ali nije prestao moliti, nego ju je produžio; prolixius orabat, kaže nam Sveti Luka /1/.

Tim gore, kad nemamo nikakve volje. Treba raditi onako kao što bi radili, kad bismo je imali.

Ne treba se zaustavljati na promatranju imademo li dobre osjećaje, nego treba činiti ono što bismo činili, kad bismo ih imali, govoraše Sveti Franjo Saleški /2/. I dobri svetac odgovara na prigovor, kojega je otkrio u dušama svojih slušateljica, koje su se opravdano bojale da li su vjerne: Ne recite, da u tom slučaju samo usta govore, a ne srce, jer da srce ne će, usta ne bi rekla ni riječ.

/1/ Luka, XXII, 43.

/2/ Entretiens spirituels a la Visitation.

Š t o t r e b a č i n i t i

1. Vjerno ispitati nema li ta duševna suša kakav fizički uzrok

Dok smo na zemlji,narav utječe na moral, te se ponekad dešava da duševne suše nalaze svoje objašnjenje u sasvim naravnim uzrocima, kao što je nedostatak sna,velika vrućina,fizička nelagodnost,glavobolja,mozgovni umor, i.t.d.

Ukoliko tu nešto možemo,mi tu moramo pomoći.Tijelo nije neprijatelj; ono je sluga, kojemu ne treba laskati,to je istina,ali sa kojim moramo oprezno postupati i razumno ga njegovati,ako želimo da nas dobro i lojalno služi.

Ako se ne treba previše štedjeti,ono se ne treba ni premarati.

Dužnost nam je da pazimo na ravnovjesje našega života,da bismo mogli ispuniti misiju, koja nam je povjerena.Luk ne može biti uvijek napet,odgovorio je Sveti Ivan onima koji su se čudili kad su ga vidjeli da se malo odmara

Preduga napetost duha može reakcijom dovesti do prave potištenosti.

Postoje duševne suše i moralne depresije, kojima je jedini početak u nedostatku vježbe, a koje će prestati nakon nekoliko dana odmora i promjene zraka.

Nemojmo nikada Boga gledati kao silnika, nego kao Oca,pa se ponizimo i uzmimo odmor, i dovoljnu hranu u potpuno sinovskom duhu /1/.

Ako se duševna suša ne može objasniti fizičkim uzrokom,

2. Mirno potražiti nije li krivica do nas.

Evo nekoliko primjera nevjernosti milosti, koji često dovode,a da mi to i ne primijetimo,do izvjesne hladnoće u našim odnosima prema dobrome Bogu:

/1/ Promatrali smo,na primjer,kako se je Spasitelj u svojoj mudrosti pridržavao sedmičnog odmora i počinka.Oh,svećenici,redovnici,katolici,mi smo često nedjeljom više zauzeti nego običnim danima.
Jedna od velikih pouka prvih stranica Geneze jest ona o poštivanju odmora,kojega je Bog htio.Pa ako taj odmor ne možemo uvijek ostvariti nedjeljom,barem ga nadomjestimo časkom mira i šutnje tokom sed-

- nekorisna proždrljivost,

- nemarnost u držanju,

- kapitulacija pred kakvom malom žrtvom, koja nam se nudi,

- indiskretna znatiželja za novostima,

- prevelika briga da nam drugi odobravaju, ili jednostavno neumjerena želja da saznamo što drugi misle o nama,

- nekoristan razgovor prekomjerno produžen bez razloga,

- izljev srca, čak dozvoljen, ali pretjeran,

- zloupotreba frivolnog štiva, naročito onoga koje prijeti da nam pomuti srce ili maštu,

- pretjerana žurba oko izvodjenja kakvoga djela koje nam se dopada, u traženju razonode, čak dozvoljeno, u zadovoljenju kakve želje, čak dopuštene,

- nedostatak vjere u primanju sitnih životnih teškoća,

- olako sudjenje ili kritiziranje svega i svakoga,

---

mice. U protivnom apostol ne će biti na Gospodinovoj liniji. On ne će više biti gospodar svoje djelatnosti...ni svojih živaca. Ljudske sile imaju granice: to priznati znači biti vjeran i ponizan.

- osjećaji zavisti ili mržnje,
- neuredno obavljanje naših pobožnosti,
- nedovoljna energičnost u raščišćavanju naše mašte i odlučnom postavljanju samoga sebe pred lice Božje u času molitve, i t.d.

Ako vidimo da smo pogriješili u jednoj od ovih sitnih pogrešaka, ponizimo se u duši sa ljubeznim povjerenjem u milosrdje dobroga Učitelja.

3. Zahvaliti dragome Bogu.

Nema ništa što bi moglo toliko ganuti Srce božanskog Učitelja kao hvala, priznanje, zahvalnost u vrijeme duševne suše, jer ništa ne pokazuje bolje, kakva je naša vjera i kakva je nesebičnost naše ljubavi.

U početku će bez sumnje zahvalnost biti čisto voljna, no malo pomalo, koliko budemo shvatili kako je to duševno trpljenje plodno, ne ćemo se moći uzdržati, da ne reknemo iz dna duše: "Hvala, Gospodine, što si bio tako dobar, te si mi poslao ovu kušnju, koja mi omogućuje, da ti dokažem, kako te iskreno ljubim i

da steknem zasluga za svu moju braću i sestre u čovječanstvu."/1/

Drugi će nas motivi poticati na tu zahvalnost.Sveta Terezija od Maloga Isusa je iz iskustva poznavala duševnu sušu.Ona je u njoj gledala svjedočanstvo Isusove ljubavi prema njoj: Ja sam sretna kad vidim,da Isus ne postupa sa mnom kao sa kakvom tudjinkom,da se ne ustručava od mene. Ona je u duševnoj suši takodjer gledala priliku,da može činiti djela prave vjere,koja su povlastica onih što žive na zemlji.

Jedan drugi razlog zahvalnosti Gospodinu jest taj,što sa manje djela duša postiže veće rezultate.

Nije li Gospodin rekao Sestri Benigni:

> "Više ima vrijednosti u jednoj Zdravo Mariji izmoljenoj ne osjetnim žarom, nego čisto voljom,u vrijeme duševne suše,nego u cijeloj krunici,koju molimo, kad osjećamo útjehu."/2/

/1/ Drugo pismo časnoj Majci Agnezi od Isusa
/2/ Notice,p.92.

Sveta Terezija od Maloga Isusa govorila je svojim novakinjama:

"Vi se tužite na ono što bi vas moralo najviše radovati. Gdje bi bila vaša zasluga, kad biste se borile samo onda kad osjećate da ste hrabre? Nije važno što ne osjećate hrabrosti, glavno je da radite, kao da je imate. Ako ste odviše umorne da podignete kakav končić, pa to ipak učinite iz ljubavi prema Isusu, imate više zasluga, nego da ste izvršili mnogo veće djelo u vrijeme kad osjećate žar. Mjesto da se žalostite, radujte se, dakle, kad vidite da Isus, dajući vam priliku da osjetite svoju slabost, pruža priliku, da mu spasite mnoge duše."

U Razgovorima Svetog Franje Saleškog nalazi se slična misao:

"Treba da dopustimo, da nas božanski Učitelj liši svega, kad mu se to svidi, a da se ne tužimo, i nikada ne žalimo, nego da nastojimo udvostručiti savršenstvo naših pobožnosti, kako bi mu dokazali našu vjernost. Samo jedno djelo učinjeno u vrijeme duševne suše vrijedi više nego mnoga učinjena u vrijeme ugodnosti."

4. Upotrijebiti,najviše što nam je moguće, bogoslovske kreposti.

Kušnja će biti ne samo plodna,nego možda i skraćena onoliko koliko budemo vježbali bogoslovske kreposti:vjeru,ufanje i ljubav.

a/ Slatko je služiti dragome Bogu u noći i kušnji; mi samo u ovome životu možemo živjeti životom vjere, - govoraše Sveta Terezija od Maloga Isusa /1/.

Majka Marija od Isusa,nadstojnica Karmela u Paray le Monial-u dodaje: /2/

> "Kad duša ne može moliti,činiti djela vjere,tada ulazi u tješenu samoću. Naše molitve, čak i one u velikim mukama, ne ostavljaju nas nikada bez božanske snage.Nikada se duša ne približuje Bogu,a da Bog ne daje,makar kako bila suha i teška ta molitva.Pristupajući molitvi stavimo se u prisutnost ne neke stvari,nego Nekoga,stavimo se ne pred kakvu ideju,nego pred živo Biće,koje nas sluša,koje nam govori,koje nam daje: pred živoga Boga."

/1/ Conseils et souvenirs

/2/ Vie de Mere Marie de Jésus,p.349.

b/. U kušnji se naročito jača "druga krepost". Ne mora li čovjek u tunelu ili u magli imati puno povjerenje u vodiča, koji ga vodi?

Što je povjerenje veće,više se Gospodin stara o duši,koja se je predala i prepustila Njemu.On je kao. izazvan na igru,uhvaćen za riječ,i duša brzo opaža zrake svjetlosti, koje naviješťaju izlazak iz tunela.

U duhovnim bilješkama Consummata /Marije Antoinette Géuser/ nalaze se ovi retci,koji otkrivaju veliko iskustvo u tim duševnim kušnjama:

> "Ja sam kao maleno dijete,koje počiva u naručju nebeskoga Oca,sva prepuštena njegovoj ljubavi...Ja vidim samo njega...ja želim samo njega...on jedini je sve moje...Ali njegov pogled kao da je zakriljen; već više od mjesec dana ga nisam srela,taj pogled tako pun očinske nježnosti!...Radi toga ne sumnjam u njegovu ljubav.Ja znam da on ne pušta iz vida svoju siromašnu malu stvar,iako se čini da je gleda kroz zastor,te ona ne može vidjeti odsjev njegove nježnosti..." /1/

/1/ Consummata,p.210.

Nema sumnje da duša u suši ide sitnim koracima,prividno ne pravi zamašnih koraka,pa ipak duša napreduje i mnogo brže nego što misli.

> "Kad je duša na zemlji,slomljena, suha,ne znajući,ne videći više gdje je, treba da ide iz dana u dan,svaki dan kao da će joj to biti zadnji,ostavljajući Bogu svu brigu,i pokušavajući jedino da čini njegovu volju svakoga časa". /1/.

I Sveta Marija Margareta je iskusila,kako su plodna duševna trpljenja, kad duša ulazi najbolje što može u božansku igru:

> "Duša napreduje za mjesec dana,ili čak za sedmicu dana muka i žalosti,ako ih primi kako Bog želi,više nego što bi napredovala za cijelu godinu u slastima i utjehama,čak i najosjetnijima, jer duševne muke primljene sa ljubavlju,liče na vatru,koja čisti i koja ide u dušu neosjetno paleći sve što se ne svidja božanskom Zaručniku! Oni koji su to iskusili moraju priznati, da tu ima mnogo puteva na koje ne obraćamo pažnju,toliko,da kad bismo imali birati,vjerna duša ne bi razmišljala,nego bi brzo zagrlila svoj dragi Križ."/2/

/1/ Lucie-Christine,notes spirituelles rassembleés par le Pere Poullain,p.384.

/2/ Sainte Marguerite-Marie,par Mgr.Gauthey II.138.

c/ U vrijeme suše najvažnije je od svega da ne prestanemo ljubiti; ne osjetnom ljubavlju, jer prema definiciji srce ne osjeća više ništa, nego ljubavlju volje, koja će joj dati svu njezinu vrijednost, nego možda ubrzati čas oslobodjenja.

Čujmo Svetu Tereziju od Maloga Isusa:

> "Kad sam u suši, nesposobna da molim, da vršim kreposti, ja tražim sitne prigode, ništice, da ugodim mome Isusu: na primjer smiješak, ljubeznu riječ onda kad bih htjela šutjeti i pokazati dosadu. Ako nemam prilike, ja mu barem želim često ponavljati da Ga ljubim. To nije teško i to podržava vatru u mome srcu. I kad bi mi se činilo da se ta vatra ljubavi ugasila, ja bih bacila još malo slame na pepeo i sigurna sam da bi se opet raspalila /1/.

A sestra Elizabeta od Presvetoga Trojstva:

> "Ja takodjer osjećam potrebu da tražim moga Učitelja, koji se dobro krije; ali ja probudim moju vjeru, pa sam zadovoljna što ne uživam u Njegovoj prisutnosti, da On uživa u mojoj ljubavi /2/.

/1/ Šesnajsto pismo Svete Terezije od Maloga Isusa njezinoj sestri Celini.
/2/ Soeur Élisabeth de la Trinité, p.197.

5. Do maksimuma iskoristiti to dragocjeno vrijeme suše za duše,koje su nam povjerene.

Budemo li koristili duševnu kušnju da se potpuno oslobodimo samih sebe,onoga sebičnog "ja",koji neprestano teži da od sebe napravi središte svijeta; naročito upravimo li svoje misli prema svima onima,koji trpe, Gospodin će sve ono što činimo drugima smatrati da smo učinili Njemu,i ne će se dati pobijediti u velikodušnosti.

To je najbolje vrijeme da koristimo koristi općinstva svetih, s jedne strane prikazujući Bogu sa poniznošću djela i molitve revnih duša, a sa druge strane moleći Boga, da ojača duše,koje se savijaju pod teretom jedne kušnje slične našoj i moleći Boga neka dade,da se sve duše,koje ovise o nama,koriste plodovima našega trpljenja.

> Jacques d'Arnoux je pisao:"Ne ću voditi računa o svojim sušama; Bog mi ih šalje, da oproba moju vjeru.Mi smo otkupljeni.Mučeništvo jednoga Boga bilo je naš otkup,i otada radosno trpljenje dovršava spasenje svijeta.Pozvani da slijedimo razapetog Otkupitelja mi imademo vrijednost samo po otkupiteljskoj moći,a po veličini križa mjeri se naša veličina. Po prelaznosti zasluga trpljenje može svakoga časa postati jedan veličanstveni dar..."

C. - ZAKLJUČAK

Jednoga dana doći će kraj i duševnoj suši. Tada čovjek vidi znatnu korist, koju je ona donijela duši.

Često je u vrijeme kušnje duša najviše napredovala, a apostolska duša oplodila polje svoga poslanja.

Evo kako je Isus navijestio Sestri Benigni konac jedne duge periode suše:

> "Čuj, dijete, tvoja će kušnja završiti. Eto već su dvije godine što trpiš tu sušu, i hoću da te od nje oslobodim. Dao sam, da mnogo trpiš, no budi radi toga sretna, kroz to vrijeme ti si brzo napredovala. Ti toga ne opažaš, jer ja ne ću da vidiš. Čak umjesto da misliš da si bolja, ti još više osjećaš svoju slabost i bijedu, ali ja koji te gledam i poznajem u dušu mogu ti reći, da si se mnogo promijenila, skoro potpuno, i to za kratko vrijeme od dvije godine. Oh! kako je djelotvorna moja milost u duši, koja se nimalo ne opire /1/".

U takvom raspoloženju mogla je Lucija Kristina pisati na koncu jedne slične kušnje:

/1/ Vie de soeur Benigna, 25 juli 1906, p. 393.

"Na završetku tih hrapavih i teških puteva,gdje je sto puta mislila,da će zalutati,duša mora priznati sa ljubavlju,da ju je Onaj,kojega ona nije vidjela,nosio,da je sakriveni Prijatelj radio za nju i u njoj sa orudjem,koje prodire i kojemu se ne može oprijeti, a koje se zove bol,da se On borio za nju, i da je On jedini mogao osujetiti i odbiti od nje napade i lukavstva neprijatelja.

Još više, ona sada vidi,da je put, kojim je išla,svijetao i lijep, a dok je stupala po njemu,mislila je da se gubi i ništa ne radi,ona iznenadjena gleda, koliko je Bog dao da je napredovala.

Ona se osjeća mnogo okretnijom pod rukom Božijom i mnogo više otrgnutom od svega što nije On.Ona jasno vidi,da je napredovala u poniznosti i strpljivosti,i osjeća,da se njezina ljubav diže k Bogu čišća i revnije,koliko je osjetila ništavilo svoje i svega ostaloga.

Tako bi se i zrno pšenice radovalo, kad bi moglo osjećati,što se uništilo u krilu zemlje i potjeralo prema nebu stabljiku punu života i obećanja /1/".

Nije li to doista ilustracija riječi Učiteljeve: Ako zrno žita padnuvši na zemlju ne umre,ono ostaje samo; ako li pak umre,donosi mnogi plod /2/.

/1/ Lucie-Christine,Journal,p.368
/2/ Ivan,XII,24-25.

II

RAZGOVOR

Dijete moje, nemoj se čuditi, ako ponekad Ja, tvoj Bog, dopustim da te snadje duševna muka; Ja sam prešao preko toga i Ja sam upoznao unutarnju agoniju, duboku žalost srca, potpunu zapuštenost.

I mene je gnječila presa Getsemanija; na križu sam iskusio napuštenost od strane Oca: pio sam kalež do dna. To je strašno!

Ja to znadem iz iskustva. Ljudske riječi nisu u stanju prevesti ono što se ne da izraziti. To treba pretrpjeti da bi čovjek znao što je to.

Ja sam sve podnio iz ljubavi prema vama: da unaprijed posvetim i dadem vrijednost svim vašim patnjama, koje će zadovoljavati za griješna uživanja čovječanstva.

Toliko je toga za što treba činiti pokoru! Grijeh svijeta nije retorska figura: toliko je nečistoće, sebičnosti, oholosti, toliko odbijanja Ljubavi. Potrebne su mi plemenite duše, u kojima bih mogao dovršiti, s koljena na koljeno, ono što ne dostaje mojoj Muci za spas sviju.

- Ti si se darovao Meni; Ja sam to uzeo ozbiljno. Ako te s vremena na vrijeme usko sjedinim sa svojom smrtnom borbom to je zato, jer mi još više treba tvoga trpljenja nego li tvoje djelatnosti, pa čak i više nego tvoje molitve.

U trpljenju koje podnosim u tebi, dijete moje, Ja činim plodnim zasluge moje Muke i njezin dragocjen plod primjenjujem tolikim dušama, kojima je to potrebno... Kad bi ti mogao vidjeti veliku bijedu bolesnih duša... Svijet je jedna ogromna bolnica, gdje ih izjedaju najstrašniji oblici gube.

Žao mi je te mase i mnogo mi je lakše izvesti neka ozdravljenja pomoću seruma tvoje unutarnje strpljivosti, nego tvojom sjajnom vanjskom djelatnošću.

Ja žedjam tih duša! Kad bi ih ti vidio onako kako ih ja vidim...Kad bi ih ti ljubio, kako ih ja ljubim... ti bi takodjer žedjao da ih spasiš. One bi mogle biti tako lijepe; ima u njima toliko divnih mogućnosti...Ti ne bi imao srca pustiti ih da se kvare, da se oštete i konačno da se zauvijek izgube. Za njihovo ozdravljenje potreban mi je

doprinos zaslužne ljubavi iz jednog čistog srca.

Tvoja ljubav ima najjaču moć otkupljenja kad velikodušno primaš trpljenje. Tada mi najviše možeš pomoći u spašavanju tvoje braće i još k tomu posvećivanju tebe.

- Današnji svijet je vrlo bolestan, no njegovo stanje nije očajno. Kad bi svi oni, koje sam između tisuća odabrao da budu profesionalci suotkupljenja, bili vjerni svojoj misiji, to bi bilo brzo gotovo: mnogi bi se obratili.

Lijepo je tvoje zvanje, strašna je tvoja moć, i silna je tvoja odgovornost. Priznaj da o tvojoj vjernosti mojim putevima, ponekad neshvatljivim, ali uvijek prožetima božanskom Mudrošću, ovisi unutarnji uspjeh moga djela ljubavi u mnogim dušama, koje sam vezao uz tvoju.

.. Pusti me, da radim u tebi onako kako to želi moja Mudrost. Nemoj me unaprijed moliti za ovo ili ono trpljenje, jer bi bio prenetan; ti ih sam čak ne bi mogao podnijeti.

Jednostavno budi na raspoloženju i kad, često bez vidljivog razloga, dodje čas kušnje, primi je tiho.Čuvaj svoj mir i svoju vedrinu.Ja sam u tebi, da trpim s tobom, i ako ti ne osjećaš moga prisustva... Ja sam tvoja snaga i tvoja plodnost.

U tim bolnim časovima ja čistim tebe i dušu tvoju a da ti toga i ne primjećuješ.Primi sa svom mogućom ljubavlju ono što činim u tebi; ne uvlači se sam u sebe,ne govori o sebi,nemoj se beskorisno žaliti.Što je više moguće zaboravi sebe.Nemoj čak stalno pretraživati svoju dušu,jer bi je mogao oguliti i beskorisno povećati svoju bol.Pokušaj misliti na mene, a ja ću se starati s tobom. Nastavi tražiti moj pogled,čak i onda ako ga ne nadješ.Vjeruj,da te ja neprestano gledam, da sam kraj tebe i da te to nježnije ljubim što više trpiš.Uostalom, ja svoju milost odmjeravam prema tvojoj kušnji i ja sam u tebi, tajno,sa najvećom željom da te čim prije vratim svjetlosti.

Što budeš strpljiviji i mirniji, to će vrijeme kušnje biti kraće. No,još jednom, nemoj zaboraviti da se duše spašavaju kroz duše.

III

ISPIT SAVJESTI

1. Jesam li shvatio, da je normalno da nebo s vremena na vrijeme bude sivo i zamagljeno? Tomu se ja ne trebam ni čuditi, niti se radi toga žalostiti.

2. Da li se moj duhovni život temelji na vjeri ili na osjećaju?

3. Kakvo je moje ponašanje, kad mi je duši teško ili kad duša prolazi kroz tunel?

4. Znadem li u svim prilikama čuvati svoj mir i vedrinu?

5. Pazim li da na druge ne natovarim teret svojih duševnih patnji?

6. Mislim li u časovima kad mi sve ide dobro, na duše koje trpe i podržavam li ih svojom molitvom?

7. Nijesam li opazio da je najbolji način da izidjem iz tunela da se ne prestravim, nego:

a/ da primim kušnju sa mnogo poniznosti, misleći na otkupljenje svoje i drugih ljudi, i

b/ očekujući da me sam Gospodin izvuče iz nje da činim najbolje što mogu sa svom ljubavlju volje ono za što sam sposoban.

IV

ODLUKE

1. Urediti svoj život tako da izbjegavam preopterećenost i živčanu napetost.

2. Uvijek čuvati svoj mir i svoju hladnokrvnost; moliti za to milost od Gospodina.

3. U vrijeme duhovne vedrine zahvaljivati Gospodinu, od koga dolazi svaki dar i odgovoriti na dobrotu Božiju sa mnogo velikodušnosti i finoće.

4. Biti na raspoloženju Učitelju, u duhu povjerenja i predanja.

5. Biti dosta ponizan i ne želiti trpljenje, i dosta velikodušan da ga hrabro primam kad dodje.

6. Pokušati, u vrijeme duhovne suše, koliko je više moguće, prikriti svoju bol, činiti kao da nije ništa, no tužiti se, sačuvati nasmijanost, udvostručiti vjernost staleškoj dužnosti, kao i svom dnevnom redu, svakome se pokazati dobar, blag i strpljivo čekati povratak Gospodinov.

7. Iznova čitati od vremena do vremena treću knjigu Nasljeduj Krista, koja je prava rasprava o duhovnom životu, naročito u vrijeme kušnje.

V

ŠTIVO

SAČUVATI VEZU U DUŠEVNOJ ZAPUŠTENOSTI/1/

U izvjesnim časovima izgleda, da se Bog sam okrenuo proti nama, pa nas sili na strašnu borbu. Boli, koje nam tada šalje, od svih su najveće i najstrašnije. One su takodjer i vrlo rijetke, jer ih većina nije sposobna upoznati. One troše sve.

U početku je trpljenje imalo za cilj da božanskoj pravdi dade zadovoljštinu i da isproba ljubav: sadanje boli moraju dušu označiti najvišim pečatom savršenstva, utisnuti joj najveću sličnost sa Kristom.

One dolaze direktno od Boga.Njihov duboki korijen je neizmjerna svetost Božja; njihov neposredni uzrok, tajni i strašni postupci Duha Svetoga, koji hvata dušu u želji da je učini dionicom vječne i najviše Čistoće, čisti je, lomi, ostavlja, ponovo uzima, ponovo je mrvi, potapa u gorčinu i nanosi joj hiljadu rana bez imena, do potpunog preobražaja. Sam Bog radi bez posrednika, da doseg-

---

/1/ R.P.Bernadot, De l'Eucharistie a la Trinité, 2. izd. p.92.

ne tajne dubine,da dopre do najdubljih dubina duše, koje jedino On može istraživati, da bi strogo ispitao sve moći duha i sve kutiće srca:Jer je živa riječ Božja i djelotvorna i oštrija od svakoga mača oštra s obje strane, i prodire do rastavljanja duše i duha i zglobova i mozga, i sudi mislima i namjerama srdačnim /1/.

U tim časovima sve je bolno, čak i sjećanje na nekoć primljene milosti, jer Duh Sveti širi u duši tajno i vrlo čisto svijetlo, koje joj pokazuje s jedne strane njezinu bijedu, a sa druge veličinu Božiju, a sve ostalo baca u jednu duboku noć, ruši sve naravne podpornje, postavlja je u jednu očajnu samoću pred Presvetoga, i strovaljuje u jako strašnu duševnu tamu, često čak u užas pun tjeskobe.To Bog želi sve očistiti, jer naš je Bog vatra koja proždire /2/.

Što da se radi tada? Prepustiti se djelovanju Božijem.Bilo bi štetno opirati mu se,

---

/1/ Hebr., IV. 12.
/2/ Hebr., XII. 29.

a uostalom najčešće i nemoguće.Jer sam Duh Sveti djeluje, ostati u toj boli,koja pročišćuje, znači ostati u Bogu.

Veza sa Kristom Isusom i njegovom Mukom je korisnija nego ikada.Kolikogod bila velika duševna tuga, nikada ne će biti ni približna potpunoj napuštenosti svete duše Kristove u strašnom času,kad je uzdisao: Žalosna je duša moja do smrti...Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio? /1/ ili kada je Bog Otac pustio proti svome ljubljenome Sinu svu paklenu silu, i kao da mu je u isto vrijeme uskratio svaku zaštitu neba /2/. Njegova je bol,kaže Prorok, ogromna kao more /3/.

No treba takodjer priznati, da je čak i veza s Isusom, koja je obično tako ugodna i utješna, tada kao zaledjena, nijema i bolna. Srce je ne osjeća. Ona se održava vjerom. Duša mora ostati povezana i na neki način

---

/1/ Matej,XXVI,38; XXVII,46.

/2/ Bossuet.

/3/ Thren.,II, 13.

pričvršćena uz Boga po vjeri. Vjera je jedino utočište, postojano kraljevstvo /1/ o kojem govori Sveti Pavao: Mi stojimo u vjeri /2/.

Više nego ikada jadna napuštena duša mora vjerovati u suviše veliku ljubav /3/ i, kao Mojsije, ostati nepokolebiva u svojoj vjeri, kao kad bi vidjela Nevidljivoga /4/.

Ona mora vjerovati da je Bog nije nikad toliko ljubio, i da joj nije nikad bio tako blizu, kao u tim časovima:Što ti više misliš da si ostavljena - govoraše Gospodin blaženoj Angeli de Foligno - to si više voljena i pritisnuta uza Nj... O ljubljena moja, znaj, da ste u tom stanju Bog i ti bliži jedno drugome nego ikada. Ponovimo tada riječ Svetog Ivana: A mi vjerovasmo ljubavi Božjoj /5/.

/1/ Hebr.,XII,28.
/2/ II.Kor.,I,23.
/3/ Efež.,II,4.
/4/ Hebr.,XI,27.
/5/ I. Ivan.,IV,16.

U tim blagoslovljenim časovima skrajnje duševne tuge ili, bolje reći, nadnaravnog čišćenja, dešavaju se velike stvari: Ljubav troši vezu duše sa svojim Bogom prema obećanju, koje je dao: U vjernosti zaručit ću te sebi do vijeka /1/. Kad se djelo čišćenja dovrši, javlja se zaručnica odjevena čistoćom, radošću i silom: Ko je ona što dolazi iz pustinje? Ona je prepuna slasti i naslonjena na dragoga svoga /2/.

Ukratko, kad je u kušnji duša treba da se drži usko sjedinjena s Isusom Kristom i po ranama njegova svetog Čovječanstva neka prodire u Božanstvo.

Duša koja se je predala jest jedna žrtva paljenica, jedna žrtva. Kad se ona s tim složi, ne samo da se njezina žrtva paljenica sjedinjuje sa Isusovom, nego se ona slijeva u njegovu: ona postaje jedina slavna žrtva Božija, sa Isusom. Cijelo Presveto Trojstvo uživa u njoj: Otac, prepoznavajući u njoj lik

---

/1/ Ozeja, II, 19.

/2/ Pjesma nad pjesmama, VIII. -

svoga ljubljenog Sina, obasipa je svojom neizrecivom nježnošću: Riječ je, gledajući je kako nastavlja Njezinu otkupiteljsku muku, privlači kao odabranu zaručnicu; Duh Sveti ljubi u njoj savršeno sredstvo svoje milosti za posvećenje Crkve, te je On nadahnjuje i ravna.

Nemojmo se dakle tužiti što trpimo. Idimo križu spontano kao Isus, koji se je prineo kao miomirisna žrtva /1/. Kad bi zavist mogla prodrijeti u kraljevstvo vječne ljubavi, kaže Sveti Franjo Saleški, andjeli bi zavidjeli Bogu na trpljenju, što ga je podneo radi čovjeka i na trpljenju čovjeka poradi Boga.

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK

/1/ Efež.V,2.

VI

MOLITVA

Sveta Djevice Marijo, koja iz iskustva znadeš, što znači izgubiti osjetnu prisutnost Isusovu, dodji mi u pomoć u času trpljenja, pod kojimgod mi se oblikom javilo. Pomozi mi, da ga podnosim hrabro i da ga iskoristim na dobro svih duša. - Isprosi mi milost, da nikada ne klonem i da nastavim tražiti Isusa kroz sve i svakoga, da bih tako djelotvornije radio sjedinjen voljom s Njime i sa Tobom na slavu Očevu. - Neka bude tako.

DOMINIKANSKI NOVICIJAT
DUBROVNIK

KAZALO

I. Razmatranje..... str. 2.

A. Razlozi duhovnih suša..... 4.

1. Milosrdna kazna..... 4.

2. Potrebna pouka..... 6.

3. Moćno sredstvo posvećenja.... 9.

B. Kako se treba vladati u vrijeme duševnih suša.....13.

Što ne treba činiti.....13.

1. Ne treba se tome čuditi, radi toga se uznemiravati, niti se radi toga žalostiti.....13.

2. Ne treba izgubiti hrabrost...14.

3. Ništa ne treba skratiti od onoga što smo običavali činiti kada je sve išlo dobro.....16.

Što treba činiti.....18.

1. Vjerno ispitati nema li ta duševna suša kakav fizički uzrok.....18.

2. Mirno potražiti nije li krivica do nas.....19.

3. Zahvaliti dragome Bogu.....21.

4. Upotrijebiti,najviše što nam je moguće,bogoslovske kreposti.....24.
5. Do maksimuma iskoristiti to dragocjeno vrijeme suše za duše,koje su nam povjerene.....28.
C. Zaključak.....29.
II. Razgovor.....31.
III. Ispit savjesti.....36.
IV. Odluke.....38.
V. Štivo.....40.
VI. Molitva.....47.

Broj: 1322

I M P R I M A T U R

Subotica, 2. srpnja 1958.

Matiša Zvekanović
biskup, ap. administrator

Uredio: Željko Kokić, Mala Bosna 240.

Umnoženo u 400 primjeraka za isključivu upotrebu svećenika, redovnika i bogoslova.

Prevod dozvolio pisac Abbé Gaston Courtois.

S U B O T I C A
1 9 5 8